

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-84>

УДК 330.341.1

СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

STRATEGY OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE

Грабчук Інна Францівна

кандидат економічних наук, доцент,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5548-6034>

Бугайчук Віта Віталіївна

кандидат економічних наук, доцент,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7282-1794>

Аляб'єва Вікторія Максимівна

магістр,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3583-7236>

Hrabchuk Inna, Buhachuk Vita, Aliabieva Viktoriia
Polissia National University

Досліджено, що одним із ключових завдань підприємства є обґрунтування стратегії інноваційного розвитку. Пріоритетність розв'язання даного завдання визначається: динамічністю змін, що виникають у мінливому зовнішньому середовищі, в якому функціонує підприємство; необхідністю прийняття ефективних і оптимальних рішень в умовах обмеженості ресурсів та різноманітністю методів і підходів до оцінки і вибору інноваційних проектів. Зокрема, наведено механізм вибору та успішної реалізації стратегії інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН». Визначено головні етапи трансформації комплексу інноваційних напрямів на підприємстві, а саме: підготовчий, дослідницький, формування інноваційної стратегії та її реалізація. Обґрунтовано, що впровадження інноваційного проекту є економічно вигідним за всіма показниками. Зокрема, період окупності інноваційного проекту зменшиться на 4,1 роки, норма рентабельності зросте на 0,6 %, що дозволить підприємству за рахунок зростання прибутку розширювати масштаби виробництва.

Ключові слова: стратегія, інновації, конкурентне середовище, підприємство, проєкт, ефективність.

In the conditions of the accelerated integration of Ukraine into the European Union, modern economic trends demonstrate the objective necessity of forming an innovative strategy for the development of the enterprise as a prerequisite for its survival in a global competitive environment. Achievement of competitive advantages is ensured to a greater extent by innovation-oriented enterprises. Innovations introduced at the enterprise are able to penetrate at various levels into production processes and provide the most objective and comprehensive assessment of its activity. In the context of substantiating and choosing an enterprise's innovation strategy, innovation is directly related to change management in its activities. The enterprise may find itself in a crisis if it cannot predict the changing circumstances and react to them in time. One of the key tasks of the enterprise is the justification of the innovative development strategy. The priority of solving this task is determined by: the dynamics of changes occurring in the changing external environment in which the enterprise operates; the need to make effective and optimal decisions in conditions of limited resources and the variety of methods and approaches to the evaluation and selection of innovative projects. Summarizing the results of the research, it should be emphasized that the main stages of the transformation of the complex of innovative directions in LLC «Production trading company MARYAN» are preparatory, research, formation of an innovative strategy and its implementation. The innovative development of LLC «Production trading company MARYAN» is ensured by the implementation of innovative scientific and technical developments that ensure leadership in the production of meat products. The application of the strategy of innovative development of LLC «Production trading company MARYAN» will allow to improve the range of meat products and increase their quality, as well as the use of prices that satisfy consumer demand for products. Taking this into account, the coefficient of efficiency of innovative development of the enterprise by 2023 compared to 2020 will increase by 0.31 points and will be 1.87.

Keywords: strategy, innovation, competitive environment, enterprise, project, efficiency.

Постановка проблеми. В умовах прискореної інтеграції України до Європейського союзу сучасні економічні тренди демонструють об'єктивну необхідність формування інноваційної стратегії розвитку підприємства як передумови його виживання у глобальному конкурентному середовищі. Досягнення конкурентних переваг більшою мірою забезпечується інноваційно-орієнтованими підприємствами. Інновації, які впроваджуються на підприємстві здатні проникати на різних рівнях у виробничі процеси та дати найбільш об'єктивну і комплексну оцінку його діяльності. У контексті економічного розвитку підприємства особливе місце посідають технологічні, продуктові, управлінські, маркетингові та організаційні інновації. Саме такі види інновацій зможуть вирішити проблеми щодо забезпечення підприємства ресурсним потенціалом, сприяти його раціональному використанню та досягти підвищення ефективності діяльності. Отже, обґрунтування стратегії інноваційного розвитку підприємства набуває пріоритетного значення підвищуючи вартість економічних і соціальних наслідків рішень і дій, що ухвалюються для її реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найбільш відомими вченими, що досліджували проблеми інноваційного розвитку є вітчизняні вчені: Ковтун О. І., Колосова Т. В., Легомінова С. В., Чухраєва Н. М., Шилова О. Ю., Янковець Т. М. та інші. У своїх дослідженнях вони акцентували увагу на основних напрямках формування інноваційного потенціалу, інноваційного розвитку та ефективності інноваційних стратегій на підприємстві.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, в умовах пришвидшеної євроінтеграції національної економіки удосконалення стратегії інноваційного розвитку підприємства потребують глибшого обґрунтування.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є обґрунтування теоретичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо застосування стратегії інноваційного розвитку ТОВ "ВТФ "МАР'ЯН".

Виклад основного матеріалу дослідження. Для вітчизняних товаровиробників обґрунтування ефективної інноваційної стратегії є, по суті, єдиною передумовою їх виживання у нестабільному зовнішньому середовищі та позиціонування, як товаровиробника на світових ринках. В умовах підприємства пріоритетним напрямком має бути активізація

інноваційної діяльності. Термін «інновація» активно використовується у різних аспектах, як у теорії, так і на практиці, як самостійно, так і для позначення ряду понять: інноваційний розвиток, інноваційний процес, інноваційна діяльність [3, с. 169]. Проте у світовій науковій літературі не має чіткого визначення поняття «інновація». Його економічний зміст залежить від конкретних цілей, які ставить перед собою підприємство. Якщо інвестиційний розвиток передбачає використання раніше розроблених передових технологій, то інноваційний розвиток передбачає певний технологічний монополізм, впровадження останніх передових науково-технічних розробок. Як зазначає В. Г. Андрійчук, життєвий цикл інновації триває доти, доки суб'єкти набувають конкурентних переваг [5, с. 223].

У контексті обґрунтування та вибору інноваційної стратегії підприємства, інновації безпосередньо пов'язані із управлінням змінами за видами його діяльності. Підприємство може опинитися в кризі, якщо не зуміє передбачати обставини, що змінюються і відреагувати на них вчасно. В зв'язку з цим, в останні роки більшість підприємств промислово розвинених країн почали активно впроваджувати інноваційну модель підприємництва, що передбачає пошук нових шляхів розвитку підприємства [6, с. 77].

Одним із ключових завдань підприємства є обґрунтування стратегії інноваційного розвитку. Пріоритетність розв'язання даного завдання визначається: динамічністю змін, що виникають у мінливому зовнішньому середовищі, в якому функціонує підприємство; необхідністю прийняття ефективних і оптимальних рішень в умовах обмеженості ресурсів та різноманітністю методів і підходів до оцінки і вибору інноваційних проєктів. Механізм вибору та успішної реалізації стратегії інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» наведено на рис. 1.

Вирішення зазначених завдань у контексті впровадження в практику підприємства, проєкту щодо виробництва високоякісної м'ясної продукції дасть можливість підвищити не тільки ефективність його діяльності, а й розвиток харчової промисловості. Саме, харчова промисловість відіграє особливу соціально-економічну роль у національній економіці оскільки сприяє вирішенню завдань щодо повноцінного задоволення зростаючих потреб населення в якісному продовольстві та забезпечує комплексну переробку сільськогосподарської сировини у продукти хар-

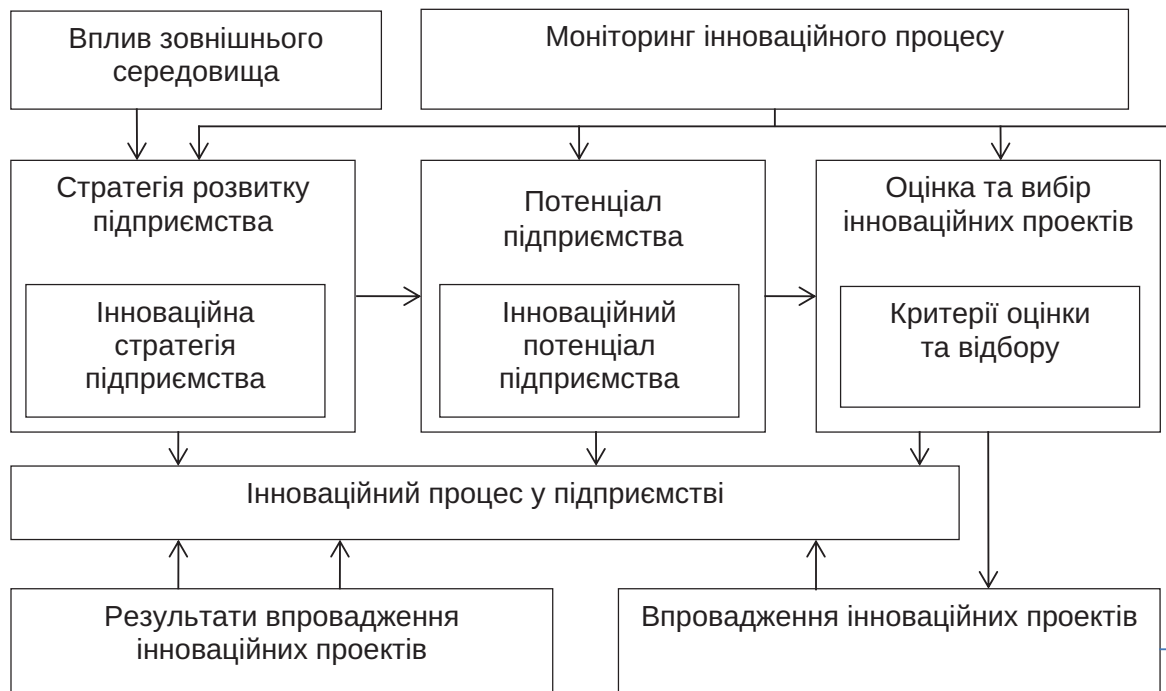

Рис. 1. Механізм реалізації стратегії інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН»

Джерело: власні дослідження

чування з високою споживчою цінністю та доданою вартістю.

Одним із резервів підвищення ефективності інноваційної діяльності ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» є залучення сировини у нові технологічні процеси з метою одержання високоякісної інноваційної м'ясної продукції.

Головними етапами трансформації комплексу інноваційних напрямів у ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» є підготовчий, дослідницький, формування інноваційної стратегії та її реалізація (рис. 2).

Забезпечення етапів трансформації комплексу напрямів щодо розвитку стратегії інно-

ваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» пов'язано з відродженням галузі тваринництва. Найважливішою передумовою розвитку тваринництва в аграрних формуваннях різних форм власності є створення в кожному господарстві регіону кормової бази. Від цього безпосередньо залежать можливості збільшення поголів'я у тваринництві і підвищення продуктивності худоби та птиці, а це в свою чергу, визначає темпи зростання і рівень якості виробництва продукції тваринництва.

У таблиці 1 наведено прогнозовані дані щодо зростання прибутковості за реалізації

Таблиця 1

Прогноз прибутковості діяльності ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН»

Показники	2020 р.	2021 р.	Прогноз на 2023 р.	Прогноз, 2023 р. +; - до	
				2020 р.	2021 р.
Прибуток, тис. грн	7,8	10,5	16,5	8,7	8,7
Рівень рентабельності, %	17,0	16,9	21,7	4,7	4,7
Індекс рентабельності	0,15	0,15	0,19	0,04	0,04
Норма рентабельності, %	2,2	2,8	3,4	1,2	0,6
Період окупності, років	6,1	5,3	1,2	-4,9	4,1
Дисконтований дохід, тис. грн	15528	15887	20164	4636	4277
Індекс дохідності	3,2	3,4	4,2	1,0	0,8
Внутрішня ставка дисконту	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2

Джерело: власна розробка

стратегії інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН».

За даними таблиці видно, що впровадження інноваційного проекту є економічно вигідним за всіма показниками. Зокрема, період окупності зменшиться на 4,1 роки, норма рентабельності зросте на 0,6%, що дозволить підприємству за рахунок зростання прибутку розширювати масштаби виробництва.

На рисунку 3 відображено прогноз зростання коефіцієнта ефективності інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН».

Застосування стратегії інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» дозволить поліпшити асортимент виробів з м'яса та підвищення їх якості, а також застосування цін, які задовольняють попит споживачів на продукцію.

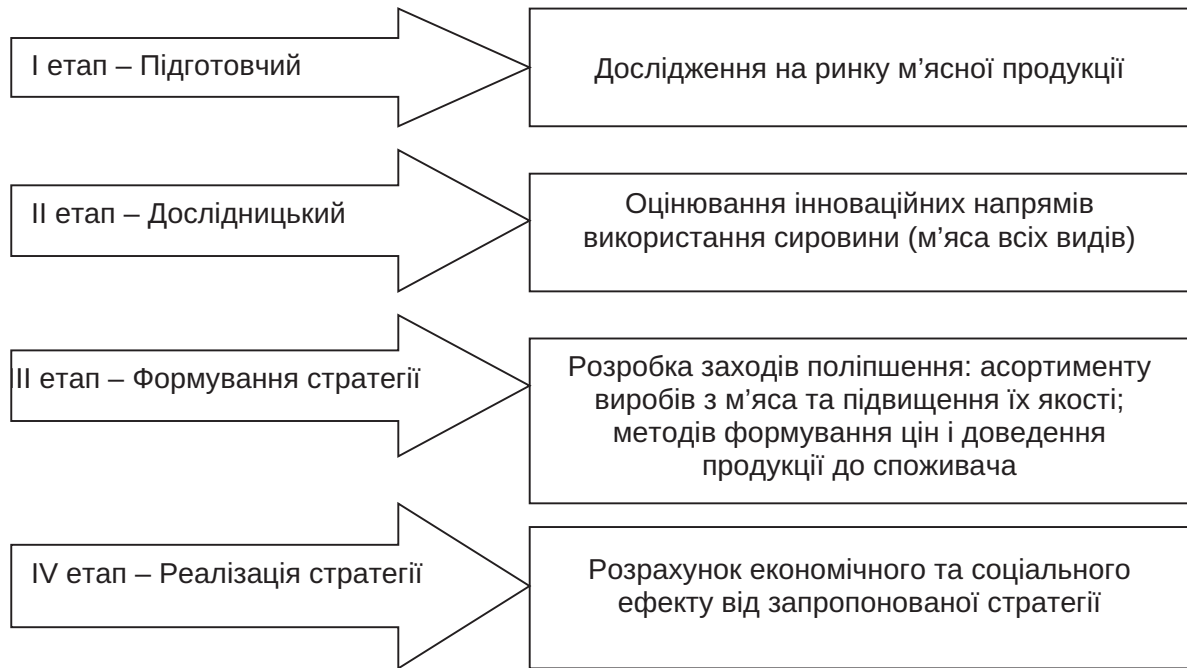

Рис. 2. Етапи формування та реалізації стратегії інноваційного розвитку підприємства

Джерело: власні дослідження

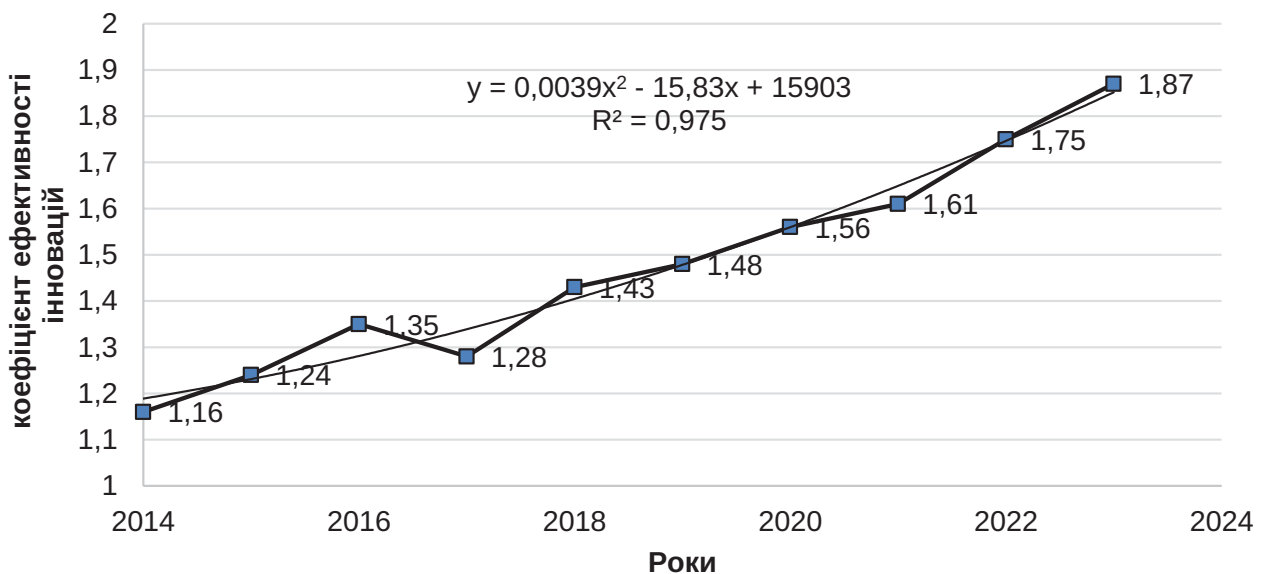

Рис. 3. Прогноз зростання коефіцієнта ефективності інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН»

Джерело: власна розробка

Враховуючи це коефіцієнт ефективності інноваційного розвитку підприємства до 2023 р. у порівнянні з 2020 р. зросте до 1,87, що на 0,31 пункти вище.

Висновки з даного дослідження. Підсумовуючи результати дослідження, слід наголосити, що головними етапами трансформації комплексу інноваційних напрямів у ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» є підготовчий, дослідницький, формування інноваційної стратегії та її реалізація. Інноваційний розвиток ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» забезпечується за раху-

нок впровадження інноваційних науково-технічних розробок, які забезпечують лідерство у виробництві м'ясних продуктів.

Застосування стратегії інноваційного розвитку ТОВ «ВТФ «МАР'ЯН» дозволить поліпшити асортимент виробів з м'яса та підвищення їх якості, а також застосування цін, які задовольняють попит споживачів на продукцію. Враховуючи це коефіцієнт ефективності інноваційного розвитку підприємства до 2023 р. у порівнянні з 2020 р. зросте на 0,31 пункти та становитиме 1,87.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ковтун О. І. Інноваційні стратегії підприємства: теоретико-методологічні засади. *Економіка України*. 2013. № 4. С. 44–56.
2. Колосова Т. В. Забезпечення стійкого розвитку підприємства на основі підвищення його інноваційного потенціалу. ГОУ ВПО НДАБУ. 2011. 412 с.
3. Легомінова С. В. Ідеогенез категорії стійкого інноваційного розвитку в аспекті формування конкурентних переваг підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. В. 15, Ч. 1. С. 168–172.
4. Чухраєва Н. М. Інноваційний розвиток підприємства та забезпечення його ефективності та стійкості. *БізнесІнформ*. 2014. № 6.
5. Шилова О. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 220–227.
6. Янковець Т. М. Формування механізму розвитку інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну* : [зб. наук. праць]. Київ. 2011. № 2 (58). С. 76–80.

REFERENCES:

1. Kovtun O. I. (2013) Innovatsiini stratehii pidpriemstva: teoretyko-metodolohichni zasady. [Innovative strategies of the enterprise: theoretical and methodological foundations]. *Ekonomika Ukrainy*. No. 4, pp. 44–56.
2. Kolosova T. V. (2011) Zabezpechennia stiikoho rozvytku pidpriemstva na osnovi pidvyshchennia yoho innovatsiinoho potentsialu. [Ensuring sustainable development of the enterprise on the basis of increasing its innovative potential]. HOU VPO NDABU. 412 p.
3. Lehominova S. V. (2017) Ideohenez katehorii stiikoho innovatsiinoho rozvytku v aspekti formuvannia konkurentnykh perevah pidpriemstva. [Ideogenesis of the category of sustainable innovative development in the aspect of formation of competitive advantages of the enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu*. V. 15, Ch. 1, pp. 168–172.
4. Chukhraieva N. M. (2014) Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstva ta zabezpechennia yoho efektyvnosti ta stiikosti [Innovative development of the enterprise and ensuring its efficiency and sustainability]. *BiznesInform*. No. 6.
5. Shylova O. Yu. (2012) Innovatsiinyi potentsial pidpriemstva: sutnist i mekhanizm upravlinnia [Innovative potential of the enterprise: essence and mechanism of management]. *Marketynh i menedzhment innovatsii*. No. 1, pp. 220–227.
6. Yankovets T. M. (2011) Formuvannia mekhanizmu rozvytku innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva [Formation of the mechanism for the development of the innovative potential of the enterprise]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu tekhnolohii ta dyzainu* : [zb. nauk. prats]. Kyiv. No. 2 (58), pp. 76–80.